

Second Language

L2L

Bronze Level

SECTION ONE:

- Hello, my name is _____
 - Habari, jina langu ni _____
- Jesus loves you.
 - Yesu anakupenda
- What is your name?
 - Jina lako ni?
- Do you need help?
 - Unahitaji msaada?
- I am from _____
 - Ninatoka _____
- Are you hurt?
 - Je umeumia?
- Where is your home?
 - Nyumbani ni wapi?
- I love you.
 - Ninakupenda.
- Where is your father or mother?
 - Baba na mama wako wapi?
- The Bible is the Word of God.
 - Bibilia ni Neno la Mungu.

huandaa divai iliyo njema; hata watu wakisha kunywa sana ndipo huleta iliyo dhaifu; wewe umeitwaka divai iliyo njema hata sasa. 11 Mwanzo huo wa ishara Yesu alifanyia huko Kana ya Galilaya, akaudhibinsha urukufu wake, nao wanafunzi wake wakamwamini.

12 Baada ya hayo akashuka mpaka Kapernaumu, yeye na mama yake na ndugu zake na wanafunzi wake; wakakaa huko siku si nyingi.

Kutakasava kwa hekalu

13 Na Pasaka ya Wayahudi ilikuwa karibu; naye Yesu akakwea mpaka Yerusalemu. 14 Akaona pale hekaluni watu waliokuwa wakizuza ng'ombe na kondoo na njwa, na wenye kuvunja fedha wameketi. 15 Akafanya kukoto cha kamba, akawatoa wote katika hekalu, na kondoo na ng'ombe; akamwaga fedha za wenye kuvunja fedha, akazipindua meza zao; 16 akawambia wale waliokuwa wakizuza njwa, Yaondoeni haya; msitanye nyumba ya Baba yangu kuwa nyumba ya biashara. 17 Wanafunzi wake wakakumbuka ya kuwa imeandikwa, wivu wa nyumba yako utanila. 18 Basi Wayahudi wakajibu, Wawambibia, Ni ishara gani utonyeshayo, kwamba unafanya haya? 19 Yesu akajibu, akawaambia, Livunjani hekalu hili, nami katika siku tatu nitalisimamisha. 20 Basi Wayahudi wakasema, Hekalu hili lilijngwa katika siku tatu? 21 Lakini baina na sita, nawe utalisimamisha katika siku tatu? 22 Basi alipofu yeye alinena habari za hekalu la mwili wake. 23 Basi alipofu fuka katika wafu, wanafunzi wake wakakumbuka ya kuwa alisema hivi, wakaliamini lile andiko na lile neno alilolinena Yesu.

23 Hata alipokuwapo Yerusalemu kwenye sikukuu wakati wa Pasaka, watu wengi waliamini jina lake, walipoziona ishara zake alizozifanya. 24 Lakini Yesu hakujiaminisha kwao; kwa kuwa yeye aliwajua wote; 25 na kwa sababu hakuwa na haja ya mtu kushuhudia habari za mwanadamu; kwa maana yeye mwenyewe alijua yaliyomo ndani ya mwanadamu.

Mazungumzo na Nikodemo

3 Basi palikuwa na mtu mmoja wa Mafarisayo, jina lake Nikodemo, mkuu wa Wayahudi. 2 Huyu alimjia usiku, akamwambia, Rabi, twajua ya kuwa u mwalimu, umetoka kwa Mungu; kwa maana hakuna mtu awezaye kuzifanya ishara hizi uzifanyazo weve, isipokuwa Mungu yu pamoja naye. 3 Yesu akajibu, akamwambia. Amin, amin, nakuambia, Mtu anisipozaliwa mara ya pili, hawezi kuona ufalme wa Mungu. 4 Niko-

demo akamwambia, Awezaje mtu kuzaliwa, akiwa mzee? Aweza kuingia tumboni miwa mamaye mara ya pili akazaliwa? 5 Yesu akajibu, Amin, amin, nakuambia, Mtu asipozaliwa kwa maji na kwa Roho, hawezi kuingia ufalme wa Mungu. 6 Kili-chozaliwa kwa mwili ni mwili; na kilichoza kwa Roho ni roho. 7 Usisitajabu kwa kuwa nilikuambia, Hamna budi kuzaliwa mara ya pili. 8 Upepo huvuma upendako, na sauti yake waisikia, lakini hujui unakotoka wala unakokwenda; kadhalika na hali yake kila mtu aliyezaliwa kwa Roho. 9 Nikodemo akajibu, akamwambia, Yawezaje kuwa mambo haya? 10 Yesu akajibu, akamwambia, Je! Wewe u mwalimu wa Israeli, na mambo haya huyafahamu? 11 Amin, amin, nakuambia kwaruba, Lile tulijualo twalinena, na lile tulioliona twalishuhudia; wala ushuhuda wetu hamwukubali. 12 Ikiwa ninewaambia mambo ya duniani, wala hamsadiki, mmasadiki wapi niwaambiapo mambo ya mbinguni? 13 Wala hakuna mtu aliyepaa mbinguni, ila yeye aliyeshuka kutoka mbinguni, yaani, Mwana wa Adamu. 14 Na kama vile Musa alivyomwinda nua yule nyoka jangwani, viyoy hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa; 15 ili kila mtu aaminiye awe na uzima wa milele katika yeye.

16 Kwa maana jinsi hii Mungu alipenda ulimwengu, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele. 17 Maana Mungu hakumtuma Mwana ulimwengu ili ahukumu ulimwengu, bali ulimwengu ukolewe katika yeye. 18 Amwaminiye yeye habukumiwi; asiyeamini amekwisha kuhukumiwa; kwa sababu hakuliamini jina la Mwana pekee wa Mungu. 19 Na hii ndiyo hukumu; ya kuwa nuru imekuja ulimwengu, na watu wakapenda giza kuliko nuru; kwa maana matendo yao yalikuwa maovu. 20 Maana kila mtu atendaye mabaya huichukia nuru, wala haji kwenye nuru, matendo yake yasije yakakemewa. 21 Bali yeye aitendaye kweli huja kwenye nuru, ili matendo yake yaonekane wazi ya kuwa yametendwa katika Mungu.

Mbatizaji anshuhudia Bwana Yesu tena

22 Baada ya hayo Yesu na wanafunzi wake walikwenda mpaka nchi ya Uyahudi; akashinda huko pamoja nao, akabatiza. 23 Yohana naye alikuwa akibatiza huko Amoni, karibu na Salimu, kwa sababu huko kulikuwa na maji tele; na watu wakawenda, wakabatizwa. 24 Maana Yohana alikuwa hajatiwa gerezani. 25 Basi palitokea mashindano ya wanafunzi wa Yohana na Myahudi mmoja jua ya utakaso. 26 Wakamwendea

22 Enayi waume wa Israeli, sikilizeni maeneno haya: Yesu wa Nazareti, mtu aliye dhiriwa kwenu na Mungu kwa miujiza na ajabu na ishara, ambazo Mungu alizifanya kwa mkono wake kati yenu, kama ninayi wenyewe mnavyojua; 23 mtu huyu alipotolewa kwa shauri la Mungu lililokusudiwa, na kwa kujua kwake tangu zamani, ninayi mkamsulibisha kwa mikono ya watu wabaya, mkanwua; 24 ambaye Mungu alimfua, akiifungua uchungu wa mauti, kwa sababu haikuwezekana ashikwe nao. 25 Maana Daudi ataja habari zake, Nalimwona Bwana mbele yangu sikuzote, Kwa kuwa yuko upande wa mkono wangu wa kuumbe, nisitikisike.

26 Kwa hiyo moyo wangu ukapendezewa, ulimi wangu ukafurahi;

Tena mwili wangu nao utakaa katika matumaini.

27 Kwa maana hutaacha roho yangu katika kuzimu;

Wala hutamtoa Mrakatifu wako aone uharibifu.

28 Umenjivisha njia za uzima;

Utamijaza furaha kwa uso wako.

29 Waume, ndugu zangu, mniwie radhi, niseme kwa ujasi mbele yenu habari za baba yetu mkuu, Daudi, ya kuwa alifariki akazikwa, na kaburi lake liko kwetu hata leo. 30 Basi kwa kuwa ni nabii, akijua ya kuwa Mungu amewapia kwa kiapo, ya kwamba katika uzao wa viuno vyake atamketisha mmoja katika kiti chake cha enzi; 31 yeye mwenyewe akita-ngulia kuyaona haya, alitaja habari za kufufuka kwake Kristo, ya kwamba roho yake haikuachwa kuzimu, wala mwili wake haukuona uharibifu. 32 Yesu huyo Mungu alimfufua, na sisi sore tu mashahidi wake. 33 Basi yeye, akiisha kupandishwa hata mkono wa kuumbe wa Mungu, na kupokea kwa Baba ile ahadi ya Roho Mrakatifu, amekimwaga kitu hiki mnachokiona sasa na kukisikia. 34 Maana Daudi hakupanda mbinguni; bali yeye mwenyewe anasema,

Bwana alimwambia Bwana wangu,

Keti upande wa mkono wangu wa kuumbe.

35 Hata nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.

36 Basi nyumba yote ya Israeli na wajue yakini ya kwamba Mungu amemfanya Yesu huyo mliyemsulibisha kuwa Bwana na Kristo.

37 Walipoyasikia haya wakachomwa moyo yao, wakamwambia Petro na mitume wengine, Turendeje, ndugu zetu?

38 Petro akawaambia, Tubuni mkabatizwe kila mmoja kwa jina lake Yesu Kristo, mpate ondoleo la dhambi zenu, nanyi mta-

pokea kipawa cha Roho Mrakatifu. 39 Kwa kuwa ahadi hii ni kwa ajili yenu, na kwa watoto wenu, na kwa watu wote walis mbali, na kwa wote watakoitwa na Bwana Mungu wetu wanjite. 40 Akawashuhudia kwa maneno mengine mengi sana na kuwaonya akisema, Jfokoeni na kizazi hiki chenye ukaidi. 41 Nao walilipokea neno lake wakabatizwa; na siku ile wakaengeka watu wapata elfu tatu.

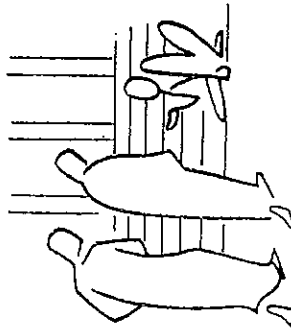
Maisha ya jumuiya ya Wakristo ya kuifuata dini yao

42 Wakawa wakidumu katika fundisho la mitume, na katika ushirika, na katika kuumea mkate, na katika kusali.

43 Kila mtu akaingwa na hofu; ajabu nyingi na ishara zikafanywa na mitume. 44 Na wote walioamini walikuwa mahali pamoja, na kuwa na vitu vyote shirika, 45 wakiuza mali zao, na vitu vya walivyokuwa navyo, na kuwagawia watu wote kama kila mtu alivyokuwa na haja. 46 Na siku zote kwa moyo mmoja walidumu ndani ya hekalu, wakimega mkate nyumba kwa nyumba, na kushiriki chakula chao kwa furaha na kwa moyo mweupe, 47 wakimsifu Mungu, na kuwapendelea watu wote. Bwana atalidisha kanisa kila siku kwa waliokuwa wakiokolewa.

Mwombaji kiuete apozwa

3 Basi Petro na Yohana walikuwa wakikwea pamoja kwenda hekaluni, saa ya kusali, saa tisa. 2 Na mtu mmoja aliyekuwa kiwete toka tumboni mwa mamaye alichukuliwa na watu,

3 Basi Petro na Yohana walikuwa wakikwea pamoja kwenda hekaluni, saa ya kusali, saa tisa. 2 Na mtu mmoja aliyekuwa kiwete toka tumboni mwa mamaye alichukuliwa na watu,

4 ambaye hutaka watu wote waokolewa, na kupata kujua yaliyo kweli. 5 Kwa sababu Mungu ni mmoja, na mpatanishi kati ya Mungu na wanadamu ni mmoja, Mwanadamu Kristo Yesu; 6 ambaye alijitoa mwenyewe kuwa ukombozi kwa ajili ya wote, utakaoshuhudiwa kwa majira yake. 7 Nami kwa ajili ya huo naliwekwa niwe mhubiri na mtume, (nasema kweli, sisemi uongo), mwalimu wa Mataifa katika imani na kweli.

8 Basi, nataka wanaume wasalishe kila mahali, huku wakinaua mikono iliyoakata pasipo hasira wala majadiliano. 9 Vivyo hivyo wanawake na wajipambe kwa mavazi ya kujisitiri, pamoja na adabu nzuri, na moyo wa kiasi; si kwa kusuka nywele, wala kwa dhahabu na lulu, wala kwa nguo za thamani; 10 bali kwa matendo mema, kama iwapasavyo wanawake wanao-ukiri uchaji wa Mungu. 11 Mwanamke na ajifunze katika utulivu, akiri kwa kila namna. 12 Simpi mwanamke ruhusa ya kufundisha, wala kumtawala mwanamume, bali awe katika utulivu. 13 Kwa maana Adamu ndiye aliveumbwa kwanza, ila na Hawa baadaye. 14 Wala Adamu hakudanganywa, ila mwanamke alidanganywa kabisa akaingia katika hali ya kukosa. 15 Walakini ataoolewa kwa uzazi wake, kama wakidumu katika imani upendo na utakasoo, pamoja na moyo wa kiasi.

Tabia ya watumishi wa kanisa inayofaa

3 Ni neno la kuaminiwa; mtu akitaka kazi ya askofu,* atamani kazi njema. 2 Basi imempasa askofu awe mtu asiyelaumika, mume wa mke mmoja, mwenye kiasi na busara, mtu wa utaratibu, mkaribishaji, ajua kufundisha; 3 si mtu wa kuzotelea ulevi, si mpiga watu; bali awe mpole; si mtu wa kujadiliana, wala asiwe mwenye kupenda fedha; 4 mwenye kuismamia nyumba yake vema, ajuaye kutisha watoto katika ustahivu; 5 (yaani, mtu asiyepua kuismamia nyumba yake mwenyewe, atalirumaze Kanisa la Mungu?) 6 Wala asiwe mtu aliyecongoka karibu, asije akajivua akaanguka katika hukumu ya Ibilisi. 7 Tena imempasa kushuhudiwa mema na watu walio nje; ili asianguke katika lawama na mtego wa Ibilisi. 8 Vivyo hivyo mashemasi† na wawe wastahivu; si wenyewe kauli mbili, si watu wa kutumia mvinyo sana, si watu wanaotamani fedha ya aibu; 9 wakiishika siri ya imani katika dhambi safi. 10 Hawa pia na wajaribiwe kwanza; baadaye waitende kazi ya shemasi, wakisha kuonekana kuwa hawana hatia. 11 Vivyo hivyo wake zao na wawe wastahivu; si wasi-

* Askofu: maana yake ni, Mwangelizi.

† Shemasi: maana yake ni, Mtumishi wa Kanisa.

ngizaji; watu wa kiasi, waaminifu katika mambo yote. 12 Mashemasi na wawe waume wa mke mmoja, wakiwasimamia watoto wao vizuri, na nyumba zao. 13 Kwa maana watendao vema kazi ya shemasi hujipatia daraja nzuri, na ujasiri mwingi katika imani iliyo katika Kristo Yesu.

Adhama ya dini yetu

14 Nakundikia hayo nikitaraji kuja kwako hivi karibu. 15 Lakini nikikawia, upate kujua jinsi iwapasavyo watu kuenda katika nyumba ya Mungu, iliyo kanisa la Mungu aliye hai, nguzo na msingi wa kweli. 16 Na bila shaka siri ya utauwa ni kuu.

Mungu alidhihirishwa katika mwili,

Akajulikwa kuwa na haki katika roho,

Akaonekana na malaika,

Akahubiriwa katika mataifa,

Akaaminiwa katika ulimwengu,

Akachukuliwa juu kanika utukufu.

Mashauri juu ya waalimu wa uongo

4 Basi Roho anena waziwazi ya kwamba nyakati za mwisho wengine watajitenga na imani, wakisikiliza roho zidanganayo, na mafundisho ya mashetani; 2 kwa unafiki wa watu wasema uongo, wakichomwa moto dhamiri zao wenyewe; 3 wakiwazuia watu wasioe, na kuwaamuru wajipushe na vyakula, ambavyo Mungu aliviumba vipokewe kwa shukrani na walto na imani wenyewe kujua hiyo kweli. 4 Kwa maana kila kitumbe cha Mungu ni kizuri, wala hakuna cha kukataliwa, kama kikipokewa kwa shukrani; 5 kwa kuwa kimetakaswa kwa neno la Mungu na kwa kuomba.

6 Uwakumbushe ndugu mambo hayo, nawe utakuwa mtumishi mwema wa Kristo Yesu, na mzoovu wa maneno ya imani, na mafundisho mazuri yale uliyoyafuata. 7 Bali hadithi za kizee, zisizokuwa za dini, uzikarac; nawe ujioze kupata utauwa. 8 Kwa maana kujiozea kupata nguvu za mwili kwa faa kidogo, lakini utauwa hufaa kwa mambo yote; yaani, unayo abadi ya uzima wa sasa, na ya ule utakaokuwapo baadaye.

9 Ni neno la kuaminiwa, tena lastahili kukubalika kabisa; 10 kwa maana twajitaaabisha na kujitahidi kwa kusudi hili, kwa sababu tunamtumaini Mungu aliye hai, aliye Mwokozi wa watu wote, hasa wa waaminio.